

SYNERGY AND ENVIRONMENT TO
EMPOWER DECENTRALISED SCHOOLS

TOOLKIT GREEN S.E.E.D.S. (NASTAVNI PRIRUČNIK)

MODUL 3

Sjeme za upravljanje

CJELINA 2

Organizacija učionice.

Suradnja nastavnika:
zajedničko
podučavanje

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

ODGOVORNI ZA IOI “TOOLKIT GREEN S.E.E.D.S.”

Ángeles Parrilla Latas (University of Vigo)

AUTORI

CIES-UVigo, ES

Ángeles Parrilla Latas | Manuela Raposo Rivas | Esther Martínez Figueira | Silvia Sierra Martínez | Almudena Alonso Ferreiro | María Zabalza Cerdeiriña | Isabel Fernández-Menor | Adoración de la Fuente Fernández

SYNTHESIS CENTER FOR RESEARCH AND EDUCATION LTD, CY

ODGOVORNI ZA PODUČAVANJE I TESTIRANJE “TOOLKIT GREEN S.E.E.D.S.”

Giulia Benvenuto (IC Bosco Chiesanuova, IT) | Alice Dalle (Région Vallée d'Aoste/Regione Valle d'Aosta, IT) | Golfo Kateva (Synthesis Center, CY) | Noemi Nieto Blanco (University of Vigo) | Miljenka Padovan Bogdanović (Srednja Skola Vela Luka, HR) | Eftychia Vlysidou (Dieftinsi Defterovathmias Ekpedefsis Chiou, GR)

PROJEKT

GREEN S.E.E.D.S. - Synergy and Environment to Empower Decentralised Schools

Project n. 2019-1-IT02-KA201-062254 www.greenseeds.eu

KOORDINATOR PROJEKTA

Maria Carla Italia (Glocal Factory, Italija)

PROJEKTNO PARTNERSTVO

Ovaj je dokument jedna od 15 cjelina "Alata GREEN S.E.E.D.S.", Intelktualnog rezultata br. 1 istoimenog projekta. Pod vodstvom je Sveučilišta u Vigo, a provedeno je uz potporu svih partnera, s posebnim osvrtom na obuku o sadržaju alata, koja je radila i na njihovom testiranju. Jedinice su razvijene od rujna 2019. do kraja siječnja 2020. Sljedeća obuka, u dva koraka, trajala je do kraja lipnja 2020:

1. Obuka odgovornih država (5-6.03.2020)
2. Obuka učitelja na lokalnoj razini (1.04.2020 - 31.06.2020)

KAKO CITIRATI OVAJ DOKUMENT

SYNTHESIS CENTER LTD – Cjelina 2 - Organizacija učionice. Suradnja nastavnika: zajedničko podučavanje, Modul 3 - Sjeme za upravljanje, „Priručnik GREEN S.E.E.D.S.“, Projekt GREEN S.E.E.D.S. - Sinergija i okoliš za osnaživanje decentraliziranih škola, 2020.

PARTNERS

Universida de Vigo

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

CJELINA 3.2

ORGANIZACIJA UČIONICE, SURADNJA NASTAVNIKA: ZAJEDNIČKO PODUČAVANJE

Cecilia je dugogodišnja učiteljica u ruralnoj školi koja se godinama usavršava u strategijama zajedničkog podučavanja u učionici. Laura, njezina kolegica, također s dugim stažem, je jako zainteresirana za učenje o zajedničkom podučavanju i organiziranju vlastitog sata na drugačiji način. Cecilia jako dobro zna kako provesti zajedničko podučavanje u razredu te poznaje razne modele za izvođenje takve nastave, Laura još uvijek istražuje razne mogućnosti ...

Unatoč tome što su doživjele različite situacije u zajedničkom podučavanju, ove godine odlučile su raditi skupa.

Kao nastavnik, što misliš o ovakvoj situaciji:

- Hoće li uspjeti?
- Zašto?/Zašto ne?
- Što se može napraviti da bi se potpomogao ovaj proces?

Ovaj slučaj nam pokazuje kako se može stvoriti prilika da se izmijeni nastavni proces, počevši od učionice, ali se može proširiti i na cijelu školu. Ovakve promjene utječu na kvalitetu obrazovanja, a nije ih prijeko potrebno implementirati u cijelu školu. Zajedničko podučavanje čini promjene mogućima te može voditi do inovacija koje će se kasnije implementirati u cijeloj školi.

U ovoj cjelini pokušati ćemo odgovoriti što mislimo pod zajednički m podučavanjem, koji su glavni modeli, njihove prednosti i nedostaci te kako ih provesti u praksi u ruralnim školama i učionicama.

1. Što je zajedničko podučavanje? Zajedničko podučavanje je koristan alat

za obogaćivanje rada u učionici u kontekstu ruralnih škola i velike raznolikosti među učenicima. Nastavnici, kao i zajedničko podučavanje, mogu postati protagonisti u poboljšanju kvalitete obrazovanja u školama i učionicama.

Ova cjelina fokusira se na različite vrste zajedničkog podučavanja; ono se može definirati na različite načine, ovisno o autoru ili iskustvu. Za ovu cjelinu, koristit ćemo klasičnu definiciju ovog koncepta (Cook & Friend, 1995) koja će nam pomoći da dođemo do ključnih momenata koji će kasnije biti objašnjeni. Tako, zajedničko podučavanje definiramo kao:

„dvoje ili više profesionalaca nudi intenzivnu obuku različitim ili jednoj

grupi učenika u jednom fizičkom prostoru". (Cook & Friend, 1995).
kao što vidimo, četiri su ključna elementa

bez kojih suradničko poučavanje nije moguće:

"Dva ili više stručnjaka koji daju temeljne upute raznovrsnoj ili kombiniranoj grupi učenika u jednom fizičkom prostoru " (Cook & Friend, 1995).

Kao što se može vidjeti, postoje četiri ključna elementa, bez kojih se ne može provoditi poučavanje

1. UKLJUČENA SU DVA ILI VIŠE UČITELJA, OPĆIH ILI SPECIJALISTA

Cilj je pružiti veće mogućnosti za učenje od strane različitih, ali komplementarnih perspektiva profesionalaca koji rade zajedno

2. SVAKI OD NASTAVNIKA JE ODGOVORAN ZA OBRAZOVNI PROCESS.

To znači *aktivno uključivanje* obaju nastavnika u obrazovni proces.

3. RAZNOLIKOST U GRUPI

Ovo se odnosi na prisutnost učenika različitih po svojoj dobi, razini ili bilo kojem drugom elementu.

4. ODVIJA SE U ISTOJ UČIONICI ILI JEDNOM FIZIČKOM PROSTORU

Poseban bi se naglasak trebao staviti na bogatstvo i kompleksnost suradničkog poučavanja unutar grupnih razreda kao cjeline u istom fizičkom prostoru, iako je moguće napraviti druge vrste grupa unutar jednog razreda u posebnim prilikama.

2. Kako bi se suradničko poučavanje moglo implementirati u nastavu?

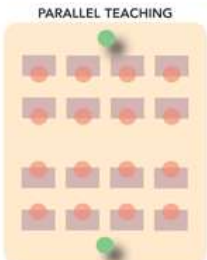
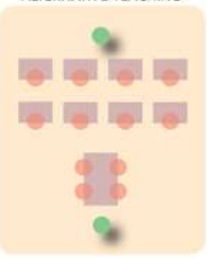
Postoje različiti modeli suradničkog poučavanja ((Friend, 2006, Friend & Cook, 1996). oni se mogu pronaći pod različitim nazivima ili varijantama u literaturi, ali temeljni koncept je isti. Odabir modela ovisi o izgledu učionice, stilovima poučavanja, karakteristikama grupe te vremenu planiranom za

izvođenje; jedan model nije nužno bolji od drugoga; ovisi o posebnim kontekstima u kojima se uvode. U suradničkom poučavanju suradnja može biti stalna ili privremena.

Neki od najčešće istraživanih modela su:

MODEL	OPIS	PREDNOSTI	POTEŠKOĆE
<p>Jedan poučava, drugi asistira</p> 	<p>Jedan nastavnik ima glavnu odgovornost planiranja i poučavanja</p> <p>Drugi (podrška) se može kretati po učionici, pomagati učenicima te promatrati rad</p>	<p>Učenici dobivaju individualiziranu pomoć</p> <p>Kad je jedan nastavnik uvijek na raspolaganju za pomoć učenik se može lakše fokusirati na zadatak</p> <p>Nastavnik koji je podrška može lakše primijetiti situacije koje jedan sam nastavnik možda ne bi uvidio</p> <p>Nastavnik koji vodi proces planiranja i učenja može biti mentor i primjer dobrih praksi drugom nastavniku</p>	<p>Jedan je nastavnik „važniji“ od drugog; jedan je nastavnik, a drugi pomoćnik</p> <p>Nastavnik koji se stalno šeta i promatra može nekim učenicima ometati koncentraciju</p> <p>Učenici očekuju stalnu personaliziranu pomoć pri rješavanju zadataka</p>

MODEL	OPIS	PREDNOSTI	POTEŠKOĆE
<p>Učenje po „stanicama“</p> 	<p>Podučavanje je podijeljeno u „stanice“ ili centre učenja</p> <p>Svaku stanicu nadgleda drugi nastavnik ili učenici koji rade samostalno</p> <p>Jedna ili dvije osobe mogu biti uključene; npr. Roditelj</p> <p>Nastavnici podijele učenike i sadržaje po stanicama te raspodijele odgovornost za planiranje i podučavanje - svaki nastavnik radi s jednom grupom, dok druge rade samostalno</p> <p>Nastavnik ponavlja gradivo sa svakom grupom, a učenici se mijenjaju po stanicama</p>	<p>Učenicima može koristiti rad u manjim grupama</p> <p>Nastavnici mogu uvesti veću količinu sadržaja u kraćem vremenskom roku</p> <p>Učenici uče na praktičan način u aktivnom okruženju</p> <p>Prisutnost volontera ili drugih odraslih osoba u učionici može se potpuno iskoristiti</p>	<p>Potrebno je mnogo prethodnog planiranja</p> <p>Svi materijali moraju biti unaprijed pripremljeni i organizirani</p> <p>U učionici može biti vrlo bučno</p> <p>Svaka stanica mora biti jako organizirana tako da svi završe u približno isto</p> <p>Jedna ili više grupa mora raditi samostalno</p>

MODEL	OPIS	PREDNOSTI	POTEŠKOĆE
<p>Paralelno podučavanje</p> 	<p>Nastavnici zajedno osmišljavaju lekciju, ali podijele razred na dvije grupe</p> <p>Rade na istome materijalu u isto vrijeme, ali koriste različite aktivnosti ili oblikuju sadržaj prema različitim stupnjevima težine</p>	<p>Učenici imaju više nastavničke pozornosti i više prilika za aktivno sudjelovanje</p> <p>Planiranje unaprijed rezultira boljim obrazovnim procesom</p> <p>Nastavnici mogu raditi s manjim grupama</p>	<p>Oba nastavnika moraju biti kompetentna za obrazovni sadržaj koji podučavaju</p> <p>Ritam rada mora biti takav da oba nastavnika završe u isto vrijeme</p> <p>Mora biti dovoljno mjesta u učionici</p> <p>Može biti bučno</p>
<p>Alternativno podučavanje</p> 	<p>Jedan nastavnik vodi veću grupu</p> <p>Drugi nastavnik vodi manju grupu</p> <p>Manje grupe mogu biti organizirane za podršku, kao pomoć učenicima koji su dugo bili odsutni, evaluaciju</p>	<p>Pomaže da se zadovolje osobne potrebe</p> <p>Oba nastavnika mogu učiti iz prakse onog drugog</p>	<p>Grupe moraju biti miješane da bi se izbjeglo etiketiranje („pametna grupa“, „slaba“ grupa...)</p> <p>Učenici mogu smatrati veću grupu kao važniju</p> <p>Može biti bučno - potrebno je puno mjesta</p>

MODEL	OPIS	PREDNOSTI	POTEŠKOĆE
<p>Timsko podučavanje</p> 	<p>Oba nastavnika zajedno sudjeluju u cijelom obrazovnom procesu sa svim učenicima odjednom</p> <p>Mnogo se polaže na različite.</p> <p>Najkompleksniji je model, ali i donosi najviše dobrobiti</p>	<p>Oba nastavnika imaju aktivnu ulogu</p> <p>Učenicima su oba nastavnika jednako bitna</p> <p>Oba nastavnika aktivno sudjeluju u organizaciji i viđenju razreda</p> <p>Potiče inovativnost i djeluje kao izazov: koriste se metode koje pojedinac možda nije sam koristio</p>	<p>Potrebno je mnogo planiranja unaprijed</p> <p>Podijeljena odgovornost traži vrlo precizno određene uloge</p>
<p>Jedan podučava, jedan promatra</p> 	<p>Jedan nastavnik vodi grupu dok drugi promatra jednog ili više učenika, ili cijeli razred.</p> <p>Nastavnici se izmjenjuju u ulogama promatrača i predavača</p> <p>Zajedno analiziraju podatke, raspravljaju te zajedno donose odluke</p>	<p>Nastavnik može detaljnije promatrati razred</p> <p>Što će se promatrati, koji podaci se prikupljaju i sl. se dogovori unaprijed</p> <p>Pruža podatke za poboljšanje podučavanja</p>	<p>Potrebno je mnogo planiranja unaprijed</p> <p>Analiziranje podataka i donošenje odluka uzima puno vremena</p>

Source: *Co-teaching: concepts, practices and logistics* (Friend, 2006).

4. Kako provesti u praksi?

Provođenje suradničkog podučavanja u razredu, s dva vrlo motivirana nastavnika pobuđuje danas veliko zanimanje i donosi velike dobrobiti. Ipak, da bi to bilo održivo te i predstavljalo pokretač za

promjene i poboljšanja, potrebno je da škola suradničko podučavanje organizira kontinuirano (Huguet and Lázaro, 2018). Evo nekih aktivnosti koje mogu pomoći pri prvim koracima uvođenja suradničkog podučavanja u škole:

Odlučite se za neki određeni tip suradničkog podučavanja za početak
Nađite zainteresiranog kolegu i odaberite model prema kojem ćete zajedno raditi
Obavijestite školsko osoblje što ćete raditi i zašto to želite napraviti, s ciljeve stvaranja zajedničke kulture rada i osiguravanja osnovnim uvjeta za uspjeh ovog
Odredite vrijeme za planiranje zajedničkih satova
Dogovorite različite elemente obrazovnog procesa (ciljevi, sadržaj, vještine, aktivnosti, podjela uloga, vrednovanje...)
Ako je moguće, započnite simultano u različitim razredima te dogovorite sastanke s grupama da razmotrite prijedloge, sumnje i probleme na koje budete nailazili
Započnite s kraćim vremenom zajedničkog podučavanja te to povećavajte kako budete učili i postajete sigurniji u tom procesu
Isplanirajte vrijeme za razmjenu, refleksiju i donošenje odluka s obzirom na događanja tijekom zajedničkog podučavanja.
Provedite evaluaciju procesa

Source: *modified from Huguet and Lázaro (2018).*

NAPRAVI U SVOJOJ UČIONICI

U svojoj školi izaberite kolegu s iskustvom u suradničkom podučavanju. Zajedno odlučite o modelu, osmislite način rada, provedite u praksi. Provedite refleksiju o rezultatima.

IZVORI:

Cook, L. & Friend, M. (1995). *Co-Teaching: Guidelines for Creating Effective Practices*. Focus on Exceptional Children, 28(3), 1-16

Friend, M. & Cook, L. (1996). *Interactions: Collaboration skills for school professionals*. White Plains (NY): Longman

Huguet, T. & Lázaro, L. (2018). *Iniciar y mantener prácticas de docencia compartida en las aulas*. Aula, 245, 39-44

Miquel, E., Sabeté, B. y Morón, M. (2014). *La docencia compartida, un recurso para favorecer buenas prácticas inclusiva*. Comunicación Congreso Internacional Barcelona Inclusiva

ZA VIŠE INFORMACIJA:

ENGLISH

Stein, E. (2018). *Two teachers in the room: strategies for co-teaching success*. New York: Routledge

SPANISH

Durán, D. & Miquel, E. (2019). Preparing teachers for collaborative classrooms. *The Oxford Research Encyclopedia of Education*. Oxford: Oxford University Press.

doi:10.1093/acrefore/9780190264093.013.78

Miquel, E. (2004). La colaboración docente: instrumento fundamental para la mejora de la calidad educativa. *Aula de innovación educativa*, 132, 77-88

DISCLAIMER: "The European Commission support for the production of this publication does not constitute an endorsement of the contents which reflects the views only of the authors, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein.